

Izjava, izvršena ponedeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška št. 20. I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neplačani dopisi se ne vračajo. — Odgovorni urednik: F. Peric. — Glavna uskarna Edinost. Tisk tiskarna znana za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 30.—, za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva: 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2.—. Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2.—. Oglasi naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. I. nad. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Za našegozdove

Iz Rima poročajo, da je predložen ministrskemu svetu izvršilni pravilnik k gozdnemu zakonu, ki se je, kakor znano, razdelil tudi na nove pokrajine. Čim bo ta pravilnik odobren, se prične postopno in previdno izvajanje zakona v novih pokrajinah. Priporočeno spoštovanje zakonov od strani prebivalstva prej avstrijskega je gozdno premoženje dobro ohranilo. Ne more se tajiti, da italijanska zakonodaja v tem pogledu naključje avstrijsko. Dočim se v starih pokrajinah tu pa tam znajo izogibati določbam tega zakona, je pa gotovo, da se bo v novih pokrajinah spoštovanje in da gozd, ki tvori lepoto in bogastvo planinskih krajev in ki je tekom vojne mnogo trpel, dobi zopet svojega varuha. Nadejati se je, da se bodo na izvrševanju tega zakona uvaževale želje našega prebivalstva, prijavljene sivočasno ali od oblasti, ali od zasebnikov, ali od strani poslancev v parlamentu.

Tako se glasi vest, ki smo jo prejeli iz Rima. Radi velike in očitne važnosti predmeta naj izpregovorimo o njem nekoliko žalostne resnice.

Po lepi gorški deželi, katero je priroda tako bogato obdarila z lesnimi bogastvi, se vsepovsod razlega jek sekir. Ali ta jek ni več ona vesela pesem, kakor je to bil nekdaj, ko je gospodar skrbno izbiral za sečo godne drevesne velikane, ki so tvorili ponos njegovega gospodarstva. Ne, danes je ta jek podoben pogrebni pesmi, ki turobno toži in tarna o propadanju, umiranju in smrti našega lesnega gospodarstva, kajti sedaj se seče vsevprek in čez, brez misli in skrbni za bodočnost. Prej so bili hrbiti naših hribov in gor vedno pokriti s košato drevesno odejo, danes pa kažejo mnogi iz njih že svoja gola rebra. Ob pogledu na nje nas sprejeta strašna misel, da se s hitrimi koraki bliža čas, ko ne bodo božale več očesa temnozeleni hoste jelk in brez, ko bodo naše zelene gore podobne velikemu, sivemu pokopališču.

Do vojne je smatral vsak skrben gospodar svoj gozd za neke vrste rezervno, h kateri se je zatekel le v slučaju največje potrebe, ko so ga k temu prisilile morebitne družinske in gospodarske nesreče. Morda se preveč konservativen je bil v tem pogledu. Zakaj mnogokdaj mu ta najvarnejši kapital ni nosil onih obresti, kakor bi mu jih nosil, ako bi bil pametno izkoriščen. In to ravno zbog večkrat pretirane obzirnosti od njega. Tudi tu je bil naš kmet podoben onemu, sicer varčnemu, toda preveč nezaupnemu gospodarju, ki ni hotel nalagati svojih prihrankov proti obrestim v hranilnico, ampak jih je raje držal doma, skrite v nogavici na dnu skrinje. Pustil je raje, da se za sečo godni les propada v gozdu, nego da bi se dotaknil te svoje rezerve. In tako je skozi desetletja in desetletja izročal gozdno bogastvo vsake domačije, skrbno čuvano in nedotaknjeno, oče sinu in sin vnuku in pravnuku z vedno istim naročilom: sezi po njem le v največji stiski!

Ko je izbruhnila svetovna vojna, je zahtevala tudi po Goriskem bojna vira, ki ni uničila le domovja našega ljudstva, ampak tudi znaten del njegovega lesnega bogastva. Zlasti ob bojni črti je vojaštvo klesalo neusmiljeno gozdove radi lažje obrambe, za utrbe, ceste in kurjavo. Z vojno so izginili ob bojni črti tudi vsi množestveni gozdni nasadi, ki so stali toliko truda in gnetnih žrtev. Mankije je vojna popolnoma izčrpala one rezerve, ki jih je s tako skrbjo zbiral in čuval skozi desetletja naš kmet.

Vendar to ni bil še najtežji udarec za naše lesno bogastvo. Pri prejšnjem načinu gospodarstva bi ga bilo prebolelo in se od njega oporavilo tekom nekoliko let. Najhujši udarec našemu lesnemu bogastvu je zadala in zadaja povojna doba. Glasom mirovnih pogodb je goriska dežela prenehala biti del države, ki je razpolagala z velikim, naravnost ogromnim lesnim bogastvom, in je pripadla državi, ki je, kar se gozdarstva tiče, velika reva, vsled česar so v njej cene lesu jako ugodne in naravnost zapeljive za mnoge gospodarje. Razen tega je zahtevala ogromne količine lesa tudi obnova od vojne opustošene goriske dežele. Na drugi strani je postalo naše ljudstvo za časa vojne mnogo bolj potratno, nego je bilo prej, ker so se za časa vojne, ko je bilo denarja v izobilju, njegove življenjske potrebe znatno zvišale. Ko se je po končani vojni povrnilo na svoje domove, so mu v novi državi, katere del tvori sedaj goriska dežela, zmanjkali mnogi viri dohodkov, s katerimi se je prej, sicer s trudom, toda vendarle za silo preživljal. Prej so se naši gorški kraji preživljali z živinorejo, žganjekuho in s sezonskim izseljevanjem v Nemčijo, na Hrvaško in drugam. Neposredno po vojni pa je bila živinoreja skoraj popolnoma uničena, izseljevanje skoraj popolnoma nemogoče. Ko se je oboje par let po vojni znatno zboljšalo, pa je bila prepovedana žganjekuha.

V novih razmerah, v katerih se je znašlo naše ljudstvo v gorskih, gozdnatih krajih, bi ne bilo v stanu kriti niti onih predvojnih, mnogo skromnejših, kaj pa šele povojne, za časa vojne znatno povečane življenjske potrebe. K tem potrebam pa so se pridružili veliki davki in drugi prej nepoznani, občutni izdatki, kakor jih na primer zahteva izgon slovenskega jezika iz javnih uradov, ko se mora naš človek za vsako malenkost obračati na odveta, katerega pisarja ali tolmača. Ni torej nikalno čudo, če se je naš človek vsled velikih izdatkov in malih dohodkov in vsled zapeljivih cen lesa pričel izneverjati naročilu očetov ter lahkomišljeno črpati iz onih rezerv, ki so mu bile zapuščene le za slučaj največje stiske.

Po goriskih gozdovih je pričela peti sekira, toda njeno petje je počubno petje sove, ki oznanja bližajočo se smrt, kajti od očetov, dedov in pradedov zapuščene rezerve se z vsakim dnem vedno bolj manjšajo, dokler ne usahnejo popolnoma. In kaj se bo zgodilo tedaj? Tedaj bo moral naš človek zapustiti svoj dom in iskati zaslužka v širokem svetu, tedaj bodo naše gore podobne goram Karnije, tedaj postanejo naši žuboreči potoki srčiti hudourniki, ki bodo opustošili naše rodovitne doline.

Zato dvigamo, dokler je še čas, svoj svarač glas na naše ljudstvo: ne uničuj gozdov, katere so ti izročili tvoji očetje le za slučaj največje stiske! Stiska je zares tudi sedaj velika, toda skri raje svoje življenjske izdatke, zmanjšaj raje svoje povečane življenjske potrebe, zadovolji se raje s črnim kruhom na lastni zemlji, nego z belim, toda negotovim kruhom, ki te morda čaka v tujini!

Obrabamo pa se tudi do državne uprave s toplim in najnujnejšim apalom. Z ozirom na dejstvo, da je Italija revala na gozdnem premoženju in na lesni produkciji, so naši gozdovi prevažni del državnega gospodarstva. Nesreča, ki grozi našim gozdnim krajem, bi bila tudi nesreča za državo samo. Toliko z ozirom na dolžnosti, ki jo vežejo na lastnim državljanom v naših gozdnih krajih, kolikor tudi v interesu države je njena velika in neogibna dolžnost, da s primernimi in pametnimi izvajalnimi ukrepi zajezi sedanje nesposobno in uskrinjeno grozljivo devastiranje naših gozdov. Skrb državne uprave bodi, da bo sekanje v gozdovih racionalno, to je, da bo na eni strani služilo le resničnim potrebam prebivalstva za kurjavo in na gradbenem lesu, na drugi pa, da se bo vršilo v tisti meri, ki je potrebna za razvoj gozdov. Ne kličemo strogo in globo, marveč je, in v prvi vrsti, potreben primeren pouk ljudstvu, da spozna samo, da je ohranitev gozdov v življenjskem interesu za ohranitev svojega gospodarskega obstanka že v najbližnjih rodovih.

Seja poslanske zbornice

Zakon o tajnih organizacijah - Premalo poslancev navzočnih

RIM, 16. Seji je predsedoval on. Casertano. Po odobritvi zapisnika je zbornica prešla k razpravi o zakonskem načrtu: Ureditev delovanja društev, bitij in zavodov in pripadnosti k tem osebam, ki je odvisno od države, pokrajine ali občine. Zakon je naperjen v prvi vrsti proti frakcionizmu. Razpravo se je udeležili on. Volpe, ki je govoril za načrt; on. Massimo Rocca, ki je govoril proti, ker je zakon premalo določen, tako da bi se dal uporabiti na pr. tudi proti jezuitom, ki bi jih kdo lahko smatral za tajne organizacije. On. Morelli in Martire sta zagovarjala zakon; on. Gronchi je nastopil proti. Končno sta napadla prostožidarje še pravosodni minister Rocca in Mussolini.

Pri glasovanju o zakonskem načrtu o tajnih organizacijah je predsednik ugotovil, da je premalo poslancev navzočnih, da bi se moglo vršiti glasovanje. Radi tega je bilo glasovanje odloženo na torko.

Seja senata

Razprava o proračunu naučnega ministrstva

RIM, 16. Današnji seji je prisostvoval podpredsednik sen. Zuppelli. Nadaljevala se je razprava o proračunu naučnega ministrstva. Sen. Scialoja je govoril o Gentilejevi reformi akademskih študijev. Nastopil je proti uvedbi izpitov po skupinah posameznih predmetov. Ta sistem je bil že v veljavi, a se ni obnesel. Govornik je pozval naučnega ministra, naj ta sistem zopet odpravi, sicer se on za svojo osebo ne bo pokoril novemu zakonu.

Nato je naučni minister v dolgem govoru branil svoje delovanje in zagovarjal Gentilejevo reformo.

Nadaljevanje razprave se je odložilo na ponedeljek.

Kralj na razstavi Ameriške akademije

RIM, 16. Kralj je danes dopoldne otvoril razstavo gojencev Ameriške akademije. Kralja sta sprejela poslanik Združenih držav Fletcher in ravnatelj Goerkam Stevens.

Snop v Veroni razpuščen

RIM, 16. Tiskovni urad fašistovske stranke sporoča, da je glavni tajnik stranke on. Farinacci na podlagi preiskave, ki jo je izvršil on. Mazzolini, razpuštil fašjo v Veroni ter imenoval triumvirat, ki bo vpisoval nove člane.

Vlak skočil s tira

RIM, 16. Včeraj popoldne je na progi Fabriano-Urbino med postajama Melano in Marischio skočil s tira tovorni vlak. Med drugim blagom je bilo naloženo tudi žveplo, ki se je vnelo. Lahko je bil ranjen neki zavirač. Proga bo vzpostavljena tekom današnjega dne. Vzrok nesreče še ni znan, vendar je gotovo, da ne gre za kak atentat.

Katere ženske bodo lahko volile pri upravnih volitvah?

RIM, 16. V smislu zakonskega načrta, ki ga je včeraj sprejela poslanska zbornica, bodo vpisane v volilni imenik za upravne volitve ženske, ki zadostijo eni izmed naslednjih določb:

- 1) ako so odlikovane s svetinjo za vojaške zasluge ali z vojnimi križcem;
- 2) ako so odlikovane s svetinjo za civilne zasluge ali s svetinjo za zasluge javnega zdravstva ali za zasluge pri poučevanju v osnovni šoli ali za zasluge, ki so jih stekle ob času javnih bed — ako je bilo izdano odlikovanje z vladno naredbo;
- 3) ako so matere padlih v vojni;
- 4) ako so vdove v vojni padlih in niso zgubile pravice do pokojnine v smislu člena 23. odloka od 12. junja 1923;
- 5) ako izvršujejo očetovsko oblast ali varstvo in znajo pisati in brati;
- 6) ako so napravile — v slučaju, da so rojene pred l. 1894. — prestopni izpit iz III. razreda osnovne šole v naslednji; v slučaju, da so rojene pozneje, ako predložijo izpričevalo o prestatnem izpitu čez zadnji razred osnovne šole.
- 7) ako plačajo v občini, v kateri hočejo biti vpisane v volilni imenik, državnega ali občinskega davka najmanj 100 lir.

Preiskava proti beograjskim zarotnikom

BEOGRAD, 16. (Izv.) Policija z največjo naglostjo nadaljuje preiskavo proti zarotnikom, ki so nameravali pomoriti predstavnike današnjega režima. Dosedanje informacije potrjujejo prvotno vest, da so zarotniki nameravali izvršiti atentate istočasno v Beogradu, Pragi in Bukareštu.

Od neke bližnje države je jugoslovenska vlada prejela obvestilo, da se je imela zarota izvršiti dne 16. t. m., to je na današnji dan. Inspiratorji zarote so boljševiki. Zaroto je pripravila dunajska komunistična organizacija. Izvršili bi zaroto člani macedonskega komiteta.

Policija je aretirala mnogo zarotnikov, toda glavni voditelji so zbežali ali pa se še skrivajo. Danes je bilo aretiranih tudi več Belgarov.

Kralj Aleksander odpotoval v Topolo

BEOGRAD, 16. (Izv.) Delo v narodni skupščini je danes počivalo, le posamezni parlamentarni odbori so imeli seje. Dopoldne sta se mudila na dvoru ministrski predsednik Pašić in prosvetni minister Pribičević. Pred avdienco sta se predstavila narodnega bloka dolgo razgovarjala. Kralj je sprejel tudi predsednika narodne skupščine Trifkovića.

Ob 13. uri sta kralj in kraljica odpotovala v Topolo, kjer ostaneta 10 dni. Od tu se popeljeta na Bled, kjer ostaneta več tednov.

Preliminarna pogajanja za sklenitev konkordata med Jugoslavijo in Vatikanom

BEOGRAD, 16. (Izv.) Radikalec Janjić, član delegacije za pogajanja z Vatikanom, se je danes razgovarjal z zunanjim ministrom Ninčevićem in njegovim pomočnikom Markovićem. Janjić odide dne 18. t. m. v Rim, kjer se sestane z vatikanskim poslanikom drjem Smoljako, da se posvetujeta o preliminarnih pogajanjih za sklenitev konkordata med Jugoslavijo in Vatikanom.

Angleški poslanik odpotoval iz Beograda

BEOGRAD, 16. (Izv.) Angleški poslanik Young, ki odide v pokoj, je danes odpotoval.

Propadanje frankovcev

ZAGREB, 16. (Izv.) «Hrvatsko pravo», glasilo frankovcev, je v današnji številki naznanilo, da bo od sedaj dalje izhajalo le še kot tehnik.

Narednik Rundel bo ustreljen

ZAGREB, 16. (Izv.) Narednik Avgust Rundel, ki je lansko leto umoril trgovca Kekovića, je prejel obvestilo, da kralj ni odobril njegove prošnje za pomiloženje. Narednik Rundel bo ustreljen v torko.

Usoda sofijskih zarotnikov

Pred zaključitvijo procesa radi atentata v gledališču Odeon

SOFIJA, 16. Včeraj so Friedman, Kojev in Zagorski, trije obsojenci na smrt, vložili priziv na vojaško kasacijsko sodišče, ki se bo moglo o razsodbi izreči še le v nekoliko dneh, ker obsegajo vsi trije prizivi približno 200 pol. pisanih po večini od Friedmana samega, ki je ponovno nastopil s stališčem, da se ne more postopati proti njemu v smislu zakona za zaščito države, na podlagi katerega je bil obsojen. Kasacijsko sodišče sodi le v vprašanih obliki in procedure, vendar sta Kojev in Zagorski dostavila k prizivom svojih odvetnikov novo obrambo lastnega stališča.

V smislu Friedmanove želje so bili obsojenci premešeni v centralne zapore, kjer jih bodo mogle odslej obiskovati njihove družine.

Daskalov, ki je bil na zadnjem procesu obsojen na 6 let ječe, bo prišel še enkrat pred vojno sodišče, ker se je dognalo, da je bil član komunistične omladine, zakar predvideva zakon za zaščito države smrtno kazen.

Tudi proces proti povzročiteljem atentata v gledališču Odeon, kateri je bil izvršen še za časa Stambolijskijeve vlade, se bliža svojemu koncu. Pri izpraševanju prič je prišlo do dramatskih prizorov med glav-

nim obtožencem, bivšim sofijskim prefektom Proudikinom, in njegovimi sokrivci in zaupniki, ki so sedaj izpovedali proti njemu. V svojem obtožbenem govoru je državni pravdnik zahteval smrtno kazen za pet glavnih obtožencev, med temi za že imenovanega Proudikina in za Muravjeva, bivšega vojnega ministra v Stambolijskijevi vladi.

Vprašanje razorožitve in varnosti Francosko-angleška nasprotstva in Italija

LONDON, 16. Italijanski poslanik markiz Della Torretta se je podal včeraj popoldne na zunanji urad, kjer ga je sprejel minister za zunanje stvari Chamberlain, s katerim je imel dolg pogovor. Ta pogovor se je tikal izmenjave vidikov glede not Nemčiji z ozirom na vprašanje razorožitve in varnosti zapadne Evrope, ki tvorijo sedaj predmet proučevanja s strani zavezniskih vlad.

V resnici je bil malo časa pred prihodom Della Torrette francoski poslanik na zunanjem ministrstvu, kateri je ob tej priliki predložil Chamberlainu besedilo obeh not, kakor ga je sestavila francoska vlada. Angleška vlada želi gotove spremembe k temu besedilu, ki vendar upošteva zadnjo spomenico Anglije, ki jo je predložil francoskemu zunanjemu ministrstvu tehnični vojaški urad. Neizpolnitev gotovih obvez s strani Nemčije smatrajo francoski politični krogi za zelo važne, medtem ko jim angleški strokovnjaki ne pripisujejo nobene pomena.

V eni točki soglašajo med seboj zavezniske vlade, namreč da se ne bo določil gotov dan za izpraznitv Koelna, ampak da ostane ta izpraznitev odvisna od točne izvršitve klavzul mirovne pogodbe s strani Nemčije.

Z ozirom na odgovor Nemčiji glede varnosti se ugotavlja, da gre tu za francoski odgovor in ne za zavezniski, o katerem se je Francija posvetovala z vsemi zavezniskimi vladi. Odgovor sam pušča možnost za nadaljnja pogajanja.

Francosko stališče je, da mora vsak pakt za varnost okrepiti in potrditi garancije versailleske mirovne pogodbe; angleški krogi se v tem razlikujejo le v toliko, da smatrajo pakt kot dodatek mirovne pogodbe. Vse tri vlade — in najbrže tudi nova belgijska vlada — izključujejo vsak pakt, ki bi šel za kako spremenitvijo temeljnih določb mirovne pogodbe.

Tukajšnji diplomatski krogi očitajo Franciji, da ne kaže nobenega navdušenja za garancijski pakt, in se kot vzrok temu navaja namera Brianda za vztrajanje na protokolu o priliki septemberskega zasedanja Društva narodov.

Briand in Caillaux proučujeta vprašanje vojnih dolgov

PARIZ, 16. Na ministrskem svetu, ki se je vršil včeraj v Elizeju, je bila Briandu in Caillauxu poverjena naloga, da poišče način za rešitev vprašanja medzavezniskih dolgov. S tem se potrjujejo vesti, ki so krožile zadnje dni o obnovitvi pogajanj z Združenimi državami za rešitev tega zamotanega vprašanja. Ameriški poslanik v Parizu se je v tem oziru že razgovarjal z ministrskim predsednikom Painlevéjem, Briandom in s Caillauxom. Dosedaj je pa šlo le za poluradne razgovore, ki so šli za tem, da se določijo pogoji za pripravljani sestanek zastopnikov obeh vlad.

Belgijski liberalci proti novi vladi

BRUSELJ, 16. Liberalni poslanci so na svoji včerajšnji seji sprejeli resolucijo, s katero se izrekajo za nespreebrljive nasprotnike Van de Vyverjeve vlade ter izjavljajo, da ne bodo podpirali prehodne parlamentarne ali izvenparlamentarne kombinacije, kateri manjka politična barva.

Trocki — ljudski komisar za prosveto in za trgovino

PARIZ, 16. Iz Rige brzojavljajo «Chicago Tribune», da je bil Trockij izvoljen za člana izvršilne oblasti in da bo prevzel portfelja za prosveto in za trgovino. Ta povratek Trockija v uradni svet pa da nima nobene politične važnosti, niti ne pomeni kako zmago desnice nad levico, ampak izhaja iz dejstva, da je Trockij radi svojih izvanrednih zmožnosti neobhodno potreben sovjetski vladi.

Italijanska delegacija se ne bo udeležila mednarodne konference v Washingtonu

RIM, 16. Davi se je sestala interparlamentarna komisija za mednarodno konferenco v Washingtonu, ki se bo sestala meseca oktobra.

Komisija je ugotovila, da se na dnevnem redu ne nahajata vprašanja, ki zanimata Italijo, in sicer problem vojnih dolgov in vprašanje emigracije, pa se je zato izrekla proti temu, da bi se italijanska delegacija udeležila te konference.

Tovarna eksplozivnih snovi se razletela

Trije mrtvi — Ogromna škoda

LONDON, 16. V Favershamu se je razletela tvornica eksplozivnih snovi. Vosednjih vseh je ljudstvo razburjeno. Večje število hiš je zgorelo. Daleč naokoli so vse hiše več ali manj poškodovane.

Trije delavci so ostali na mestu mrtvi, nekoliko jih je bilo ranjenih. Kakih 300 delavcev je na čudežen način ušlo strašni smrti. Škoda je ogromna.

Padanje brezposelnosti v Angliji

LONDON, 16. Po zadnjih statističnih podatkih ministrstva za delo je iznašalo dne 4. maja število brezposelnih v Angliji 1.179.800, to je za 7268 manj kakor v prejšnjem tednu, ampak za 139.140 več kakor istega dne prejšnjega leta.

Sahalin izročen Rusiji

TOKIJO, 16. Danes se je izvršila izročitev Sahalina sovjetski Rusiji s podpisom zadevnega zapisnika. Istočasno se je ustanovil v Aleksandrovi ruski konzulat.

Pismo iz Jugoslavije

V LJUBLJANI, 15. 5. 1925.

Politično življenje je zasedanje skupščine zopet oživljeno. Vsled dovršenega dela parlamentarne ankete komisije v Zagrebu je stopilo zopet v ospredje vprašanje sporazuma. Vse močnejše kombinacije se razpravljajo, vse močnejše rešitve se predlagajo, toda vse te kombinacije in vsi ti predlogi nimajo zaenkrat drugega pomena, kakor da se dokaz, da je vprašanje sporazuma v resnici aktualno.

Najprej pa je treba, da skupščina na podlagi poročila ankete komisije reši vprašanje verifikacije mandatov HSS. V tem oziru prevladujejo optimistični nazori, zlasti po zadnji izjavi dr. Laze Markovića, predsednika ankete komisije. Dejal je, da je imela anketa komisija razpravljati o dveh stvareh. Kak je bil potek seje poslanskega kluba HRSS, z dne 3. avgusta 1923., ko je bil sklenjen vstop HRSS v seljaško internacionalo in kako so se obnašali poslanci HRSS po tej seji in s svojimi postopanjem vplivali na narod. Glede prve točke so bile najbolj merodajne izjave bivših poslancev Jalzabetića in Lovrečkovića, ki sta nasprotovala vstopu HRSS v seljaško internacionalo. Obe izjavi nista dali polne jasnosti, ki bi pa bila najbrže dosežena, če bi se moglo zaslišati tudi dr. Horvata, ki pa se žal nahaja v Rimu. (Pripominjam, da sta bili izjavi Jalzabetića in Lovrečkovića za St. Radica ugodni). Kar se tiče druge točke, je bil rezultat pozitiven. Člani ankete komisije so obiskali več volilnih okrajev in čisto nenadoma stopili v stik z narodom. Zagotovili so, da se ni vodila nobena komunistična agitacija s strani poslancev HRSS. (Znano je, da je bila komisija sprejeta od kmetov, čeprav so mislili, da je to angleška komisija, z vzkliki: Živio kralj! Živio Radić! Tudi so kmetice opetovano poudarjale, da niso veče za republiko, temveč za kralja. Op. pisca).

Dasi je izjava Laze Markovića nad vse previdna, se vendar iz nje vidi, da je poročilo ankete komisije ugodno in da je skoraj gotovo, da bo skupščina vse anketerane mandate HRSS, razen onih treh poslancev, ki se nahajajo v tujini in ki še danes niso predložili svojih poverilnic, verifikirala.

To potrjuje tudi izjava poslanca Grge Angelinovića (hrv. demokrata), člana ankete komisije. Dopisniku «Novosti» je dejal, da bo po njegovem mnenju skupščina na vsak način verifikirala mandate HSS, ker je poročilo ankete komisije tako, da skupščina drugega storiti ne more. Končno bi to potrdila tudi včerajšnja konferenca med Pavlom Radićem in Nikolo Pašićem, ki je trajala celo uro in na kateri je Pavle Radić zahteval, da se to vprašanje vendar enkrat reši.

Računati moramo torej s tem, da bodo mandati radičevcev verifikirani in da postane radičevska stranka legalna parlamentarna stranka, s katero more stopiti vsaka stranka v zvezo in vsako kombinacijo.

In kaj potem? Ko je šel dr. Laza Marković, ki uživa veliko zaupanje Pašića in ki je vodil volilni boj radikalne stranke iz Zagreba, je dejal pri svojem odhodu: «Pa ni v Zagrebu tako strašno, kakor se nekatere govorili. Človek se v tem mestu naravnost okuži od ideje za sporazum. Mislim, da morejo biti Hrvati zadovoljni in da bodo v najkrajšem času še bolj zadovoljni. Pitričitočno ponašanje Hrvatov do edinstva države in naroda, do kralja, ne more biti brez upliva. Toda o tem bomo mogli jasneje govoriti šele potem, ko ne bom več član ankete komisije. Mislim, da se bodo v Beogradu v kratkem odigrali zelo interesantni politični dogodki. Zaupanje rodi zaupanje in od te poti se ne bo več odstopilo.

Taka je napoved enega glavnih in najbolj inteligentnih radikalnih voditeljev. Interesantno je, da je mnenje demokratskega voditelja skoraj isto. Demokratijski poslanec dr. Grge Angelinović je namreč izjavil: Moje mnenje je, da gremo nasproti vladi R. R. (radikalno-radičevski). Ne verjamem, da bi se to zgodilo v hitrem tempu, kakor nekateri pričakujejo, toda taka vlada je logična posledica razvoja političnih dogodkov. More se to zgoditi prej ali kasneje, ali izogniti se temu ne more.

Če pride do tega, potem je seveda blok narodnega sporazuma seveda pokopan. Sicer pa že sedaj komaj še vzdržuje svoje skromno življenje. Ima pravzaprav samo še en smisel, da pomaga radičevcem izvajati pritisk na radikale. Če ne sklenete z nami sporazuma, potem ostanemo v opoziciji in blok sporazuma bo prehodnje volilno geslo.

Ni pa posebno prepričujoča ta grožnja, ker so odnosi med strankami bloka vedno slabši. Med HSS in našimi slovenskimi klerikalci toliko da ni napovedan

odkriti boj. Skupno delovanje je zlasti se-
daj po skupnem nastopu kmetijev in slo-
venskih radičevcev, izključeno. — Med
bosanskimi muslimani in Radičevci so
odnosno malo boljši, toda čisto dobri ne
morejo biti že vsled nasprotnega naziranja
v agrarnem vprašanju.

Najboljši odnosi so še med demokrati
in radičevci, pa čeprav izgleda to malo
čudno. O tem je zelo pravilna izjava dok-
torja Angelinovića, ki naj ga še enkrat
citiram. Dejal je: koalicijska vlada RR je
za mene v prvi vrsti sodelovanje večine
Hrvatov z večino Srbov, pri čemer se ne
oziram na to, kako je do te večine prišlo.
Drugič: najmočnejše sodelovanje Hrvatov
v upravi države. Tretjič: kar je najvažnej-
še, razčiščenje politične situacije. Če bo
vodila HSS v resnici politiko, ki bo spravi-
la v skladnost interese Hrvatov z držav-
nimi interesi in ki bo v praktičnem življe-
nju izvedla principa enakopravnosti, po-
tem bomo ostali Hrvati to politiko podpi-
rali, pa naj pripadamo katerikoli stranki.
Če pa bi stopila HSS v vlado samo zato,
da se reši težav in pritiska, ki pade na
opozicijsko stranko, potem bomo proti
njej v najodločnejšem boju.

Iz vsega tega se vidi, da ni aktualna
grožnja z oživiljenjem bloka narodnega
sporazuma, da pa bi veliko bolj učinko-
vala grožnja z ustanovitvijo ene vsedrže-
ne Demokratske seljaške stranke, katere
jedro bi tvorili radičevci in Davidovičevi
demokrati in ki bi na vsak način imela

veliko agitatorično silo. Boj proti kom-
pleksu šestih strank s 150 mandati je ne-
primerno manj novaren in težaven ko pa
boj proti eni stranki s 100 mandati.
In zato mislim, da je iz sedanjih situacije
samo sledeča alternativa mogoča kot re-
šitev: ali vlada radikalov in radičevcev
ali pa demokratsko seljaška stranka. Eno
ko drugo je napredek, ker bodo morale
manjše stranke likvidirati in pridemo tudi
v Jugoslavijo do dvostrankarske grupacije,
ki je za parlamentarizem najbolj ugodna.

Tudi v skupščini sami moramo zabele-
žiti lep napredek. Z vladne strani je pade-
l predlog o možnosti inkompatibilnega
zakona. Deloma se je v njegovem smislu
že tudi postopalo in poslanci niso bili več
izvoljeni v upravni odbor državne hipote-
karne banke. Več poslancev pa je že tudi
pozložilo svoja mesta pri raznih upravnih
svetih. Tako popolno, kakor so nekateri
mislili, se seveda stvar takoj ne bo izvedla
in treba bo še mnogo drežati, predno se
bodo vsi poslanci povzpeli do tega, da
bodo resignirali na lepe dohodke raznih
upravnih svetnikov. Tada začetek je stor-
jen in to je najvažnejše.

Naša država stopa vedno bolj v konsoli-
dacijsko, po notranje politični strankarski,
prihaja na vrsto tudi upravna. In ta je
najnujnejša, zato najvažnejša. S predlogom
o inkompatibilnem zakonu je storjen ta
začetek in vsi pravi Jugoslovenci so ga
iskreno pozdravili.

R. S.

DNEVNE VESTI

Delitev skupnih zemljišč

V nedeljski številki »Edinosti« od 10. tm.
smo poročali o imenovanju komisarija za
delitev skupnih zemljišč. V zvezi s tem
imenovanjem je politično društvo »E-
dinost« v Trstu imenovalo odsek, ki bo
imel nalogo, da to vprašanje natančno
proučuje, da o rezultatih svojega prouče-
vanja poučuje javnost v naših listih ter da
stoji ob strani vsem, ki potrebujejo nje-
gove pomoči, nasvetov in intervencije.

Ker je na Goriškem ogromno teh slu-
čajev, medtem ko na Tržaškem manj, je bilo
določeno, da bo imel ta odsek svoj sedež
v Gorici pri političnem tajnistvu za Gori-
ško, Via Carducci št. 7. I. Ta odsek bo
vodil g. Emil Gorkič, bivši deželni urad-
nik, kateri se je tekom svojega službovan-
ja pri deželnem odboru skoraj izključno le-
s temi vprašanji pečal. Znani so mu po ve-
čini vsi slučaji. Ob strani tega gospoda
bodo delovali tudi drugi odlični pravniki.

Delitev skupnih zemljišč je velikiške
važnosti za naše ljudstvo, ki je pri tem in-
teresirano, in je v interesu torej upravi-
čencev, da sami skrbijo za pravilno reši-
tev in zagotovitev svojih pravic.

Vsakokratne objave oz. spremembe bo-
mo pravočasno objavljali.

POL. DR. »EDINOST« V TRSTU.
Tajništvo.

Dopolnilni davek na dohodke

Uradni list »Gazzetta Ufficiale« od
14. t. m. je objavila kr. odlok-zakon št. 586,
s katerim se ureja pobiranje dopolnilnega
davka na dohodke za l. 1925. Omenjeni
odlok določa, da se bo leto pobiral ta
davek le v polovičnem znesku, in sicer
od 1. julija dalje. Obdavčenci bodo plačali
dopolnilni davek v treh obrokih, t. j. 10. av-
gusta, 10. oktobra in 10. decembra. Pri
tistih obdavčencih, kateri plačujejo davke
na ta način, da se jim odbijajo tozadevni
zneski direktno od plače (državni urad-
niki), se bo iztirjeval dopolnilni davek od
1. julija 1925. dalje.

Oni državni uradniki in upokojenci, ki
spadajo v kategorijo D in znašajo njihovi
dohodki nad 25.000 lir, ali pa imajo dohod-
ke kategorije D pod 25.000 lir, a imajo
obenem še druge dohodke v višini vsaj
1000 lir, ne bodo plačevali dopolnilnega
davka na dohodke z mesečnimi odbitki,
temveč se vpišejo v davčne sezname.

POL. DRUŠTVO »EDINOST« V TRSTU.
Tajništvo.

Tukajšnja finančna intendenca nam je
poslala pr. obvestil v objavo. V informacijo
naše javnosti posnemljemo iz teh
sporočil sledeče:

Dne 31. maja t. l. poteče rok za predlo-
žitev napovedi za odmero dopolnilnega
davka na dohodke. Davkoplačevalci se
opozarjajo na dolžnost, ki jim jo nalaga
zakon, kateri vsebuje tudi kazenske do-
ločbe za tiste, ki bi ne izvršili napovedi
ali bi zakon kršili. Davkoplačevalci, ki bi
bili v dvomu glede napovedi, se lahko
obrnejo za svet na okrajne davčne urade
in tudi na finančno intendenca.

Finančna intendenca opozarja prizadete,
da se rok, ki je določen za napoved dohod-
kov, ne podaljša v nobenem slučaju. Po
31. maja se bodo uradnim putem ugotovili
pri vseh tistih, ki do omenjenega roka ne
predložijo napovedi.

Finančna uprava je odredila, da se na-
povedi lahko predložijo tudi županstvom,
le zato, da bo davkoplačevalec lažje iz-
vršiti napoved. Razume se, da prizadeti
lahko predložijo napovedi tudi direktno
davčnim uradom.

Županstva so pooblašena, da sprejema-
jo napovedi tudi v kuvertah, ki se zaprejo
v prisotnosti sprejemajočega uradnika,
ako napovedovalec to zahteva. Na kuver-
to se v takih slučajih napiše številka in
datum ter se pritise pečat občinske
uprave.

— Predavanje o manjšinskem vprašanju.
Jutri bo imel v veliki dvorani tukajšnje
trgovinske univerze prof. Amedeo Gian-
nini javno predavanje o predmetu: »Za-
ščita manjšin in Društvo narodov«. Za-
četek predavanja ob 17. uri.

Za naše pravice

»Il Popolo di Trieste« odgovarja na naš
članek pod naslovom »Zakon človeškega
čustva«, kjer smo razložili, kako da naša
narodna manjšina v Italiji že po zakonu na-
ravne mora ljubiti svojo narodnost, se boriti za
njo, obstanek in da je po sili tega zakona naravno,
da so plemeniti našega ljudstva v drugih
krajih s sočustvovanjem spremljajo to borbo
svojih soplemenikov.

Vsa nevednost odgovora v »Popolo di Trieste«
se očituje že v dejstvu, da začena z —
neresnico, s tisto večno in neslano trditvijo,
da smo mi nespravljivi zakrknjeni nasprotni
italijanskega naroda. Ponaša se s svojo
izjavo, da Hrvatje in Slovenci v Italiji niso
nikakoli podaniki, marveč enakopravni državljani.
Ne navaja pa nobenega veljavnega dokaza —
ker ga ne more — v izpodbite naše trditve,
da Hrvatje in Slovenci v Italiji niso enako-
pravni državljani ne v narodnem, ne kulturnem,
ne jezikovnem, ne socialnem pogledu.
Mi pa smo svojo trditvijo podkrepili s konkretni
in neoporečnimi ugotovitvami. Se le po-
tem, ko bi se mi povsem odrekli svojim za-
htevam, bi bili — kakor si »Popolo« tolmači
ta pojem — enakopravni državljani. In ker tega
nečemo in tudi ne moremo že po zakonu člo-
veškega čustva, smo zakrknjeni sovražniki
italijanskega naroda. Kakor da je ljubezen do
sebe že ipso sovražstvo do drugih. Ah ne!
Mi ljubimo svoje, ne da bi zato sovražili druge!

Očitno navzkriž je prišla »Popolu« naša iz-
java, da niti ne sanjamo o kakih spremembi
ustave, ki bi bila potrebna, ako naj bo ustre-
ženo zahtevam našega ljudstva. Iz zadrege si
hoče pomagati z argumentom, ki je še — kako
bi rekli? — neskladnejši. Vprašuje namreč:
ali morda, zahtevamo posebnih zakonov, da
bi se to umetno ustvarila kak »slovaška
krajina«? Ne tudi tega ne zahtevamo. Že zato
ne, ker ni potrebno, ker — je že tu naše ozem-
lje s slovaškim prebivalstvom.

Ali je — vprašuje »Popolo di Trieste« dalje
— italijanski narod v teku enega celega sto-
letja stoletja potošil toliko državljanskih ener-
gij in milijone življenj, da si je pridobil zopet
svoje meje, le za to, da bi jih sedaj prepustil
»priseljencem«? Velike in zveneče besede so
to, toda — votle in v nasprotju z opetova-
nim naglašanjem istega »Popola«, da smo tudi
mi povsem enakopravni državljani Italije! Kako
nas more potem traktirati s »priseljenci« —
— so pravi izrecno — »uzurpatorji«, »prisvo-
jitelji«? Tako se je »Popolo« zapel v mrežo,
ki jo je sam pel proti nam in našim zahtevam!

»Popolo« govori o nedotakljivosti narodno-
pisne, zemljepisne in zgodovinske Italije. Proti
tem načelom da bi hoteli imeti mi svoje »na-
rodno edinico«. Današnja državna Italija, ka-
kor so jo ustvarili zgodovinski dogodki zadnjih
člov, priznavamo tudi mi. S tem zgodovins-
kim činom pa ni odpravljena naša pravica do
svoje narodne samobitnosti, do lastnega kul-
turnega življenja v okviru države in nje zakon-
ov, kakor so to po vojni izrecno in slovesno
priznali najkompetentnejši predstavi-
niki države in nje političnega življenja? Ali
more »Popolo« tajiti te izjave? Če bi hoteli
to, mu moremo postreči z dobesednimi citati,
pred katerimi bo moral zbežati v najstrajnejšo
— zagato, iz katere ne bo izhoda zanj!

Italija je — dodaja »Popolo« na koncu te
svoje politične ekskurzije — dala drugorodcem
državljanstvo pravico. Kaj hočejo še več —
di pi? Nič di pi nič di meno ne zahtevamo,
ampak le pravico manjšin v drugorodnih drža-
vah po načelu, ki so si ga usvojili vsi civilizirani
narodi Evrope in ki se mu ne upajo oporekati
niti zastopniki Italije na sestankih dru-
štva narodov na medparlamentarnih konfe-
rencah o manjšinskem vprašanju. Poslanec Du-
dan je n. pr. na svojem konferenci v Kopen-
hagenu celo trdil, da narodne manjšine v
Italiji uživajo vse pravice!

»Popolo« ni nikakor verjel tistega sociolo-
škega zakona, ki smo ga mi odtali v svojem
članku in ki je granitna podlaga pravice na-
rodnih manjšin do svojega narodnega življenja.
Porabil je le marveč tudi to priliko za podži-
ganje sovražstva proti naši narodni manjšini
v tistih italijanskih masah, ki ne poznajo manjšin-
skega vprašanja in ki se ne znajo poglobiti
vanje in zato tudi ne morejo biti pravilne na-
pram našemu ljudstvu. Vseobiti preokret v
ideologiji o tem vprašanju pa pojde dalje svo-
jo pot tudi brez »Popola di Trieste« in kljub
njemu! Ne, mi nismo zakrknjeni nasprotniki
italijanskega naroda, pač pa je »Popolo di
Trieste« zakrknjen nasprotnik naše pravice
našega ljudstva! »Popolo« hoče postavljati
proti zakonu čustev zakon resničnosti. Toda
zgodovina uči, da tudi resničnosti — ako niso
v skladu z zakonom čustva, torej z moralno —
so zgradba na pesku. Zakon morale zahteva,
da se izpolnijo slovesne in obvezne objave,
podane drugorodcem v Italiji!

Hišne preiskave se nadaljujejo!

Pred par dnevi smo omenili, kako so se
vrstile hišne preiskave pri osebah, ki ure-
jujejo kak naš list, ali pa so le na sumu,
da sodelujejo pri listu. To iskanje nekakih
zarotnikov je prešlo sedaj iz Trsta tudi
na deželo. V petek so kraljevi orožniki iz-
vedli hišno preiskavo pri Viktorju Sosiču
na Kozini. Rekli so mu, da se zbira pri
njem ljudje na politične dogovore ter da
snujejo zavratne načrte. Premetali so mu
vse v hiši ter odnesli nekoliko pismen na-
rodnih institucij. Na vprašanje Sosičeve,
po čigavem ukazu delajo to, so odgovorili,
da je ukaz od tržaške kvesture, ker da —
prepogosto zahaja v Trst! Tu je treba pri-
pomniti, da je g. Sosič trgovec na Kozini in
da kot tak zahaja v Trst po trgovskih
poslih, po neopredeljenih potrebah, ki nima
opravičiti s politiko! In to je vzrok za
sumničanje, da je soudeležen pri kakih
protidržavni akciji. Tu prihajamo do absurda:
če tržaška kvestura misli, da vsi naši po-
deželski trgovci zahajajo v Trst radi po-
litike, bi mogla izdati tudi ukaz, da je slo-
vaškim trgovcem sploh zabranjeno doha-
janje v Trst ter da ne smejo kazati ob ni-
kakih prilikah, da so Slovani. (Samo ne ve-
mo, kaj bi rekli k takemu ukazu mestni
trgovci, tudi italijanski, s katerimi so naši
trgovci v kupčijskih zvezah!)

Oblastva naj bi tudi pomislila, kako
hišne preiskave pri poštenih ljudeh slabo
vplivajo tudi na prebivalstvo. Sosiča po-
znajo vsi, da je pošten naš Brkin in da
edina njegova pogreška v očeh oblastev
je ta, da je Slovan in pošten sin svojega
naroda, ki noče biti izdajalec materinskega
mleka. Dasi je bila ta preiskava porazna
za njegove hišne ljudi, ima ljudstvo, ko
zna, za kaj gre, še večje spoštovanje do
Sosiča, ker ve, da se samo proti našim
najboljšim ljudem delajo take šikane radi
njihovega narodnega poštenja.

Dobrotniki naši!

V tretje stopa »Zensko dobrodelno
udruženje« v Trstu pred Vas; v tretje se
obrača k Vam z iskreno prošnjo; v tretje
trka na vrata Vaše gostoljubne hiše. En-
krat in mnogi celo dvakrat ste že sprejeli
našo deco v počitniško oskrbo ter ji nudili
vsega kakor lastni deci.

Obredno po toliki plemenitosti si
»Zensko dobrodelno udruženje« usoja pro-
siti Vas, da tudi letos sprejmete našo deco
v svoje gostoljubno okolišje.

Dvakrat se je naša deco napajala ob
solncu jasnega neba ter vdihavala zdravi
čisti zrak naših gor, naših poljan in trav-
nikov; dvakrat se je ojačena in okrepana
vračala nazaj v tesna svoja stanovanja,
prašne ulice in ceste med sive brezsolne
zidove. S hrepenenjem se spominja lepših
prošlih dni v svobodni, zdravi naravi in s
strahom v srcu misli, da-li se ji bodo od-
prala vrata velikodušnih gostiteljev, kajti v
svesti si je marsikaterih nepravil, ki jih je
prizadejala v svoji otroški nerazodnosti
svojim gostiteljem.

Dobrotniki naši, ki ste pokazali toliko
blagega razumevanja za položaj naše
dece, »Zensko dobrodelno udruženje« se
nadeja, da v svojem plemenitem srcu po-
zabite na vse neljube nastope otrok ter se
tudi letos odzovete naši prošnji.

»Zensko dobrodelno udruženje« se obra-
ča na vsa plemenita srca s toplo in iskreno
prošnjo: »Dajte, Vi dobri in blagi, naši
deci tudi letos Vaših planin, dajte ji Va-
šega ozračja, Vaših pisanih livad in zelenih
gozdov, da si bo po njih krepila oslabe-
lo telo ter utrjevala za trdnopolno pot, ki
se imenuje »življenje« dajte ji Vaše zdrave
in tečne hrane, katere ji bo prenavljala
slabotno kri — dajte ji lepših, bodrih
besed ter odtegnite jo vsaj za par mesecev
velikomestnemu hrupu in življenju, katero
nudi otroku premočkrat mnogo slabega
in nedostojnega.

Namen naše počitniške akcije je krepiti
oslabele telo naših otrok v zdravem po-
deželskem zraku, odtegniti jo za nekaj
časa zlim vplivom ulice, izročiti jo v tele-
son in duševno zdravljenje.

Mati, žena, ki si se s tako velikodušno
nego odzvala v minulih letih, ali bo
to pot tvoje srce ostalo nemo za naš klic
in našo prošnjo? Trdno verujemo, da bo
tudi letos spregovorilo tvoje blago srce ter
si zahotelo naše dece, ki je tvoja deca —
naša deca.

Blagi dobrotniki, ki so pripravljeni spre-
jeti tudi letos kakakega otroka čez počitni-
sko dobo, naj se blagovolijo prijaviti do
30. maja t. l. Prijava naj blagovolijo poslati
na »Zensko dobrodelno udruženje« v Trstu,
ulica Torre bianca 39, I.

Vse požrtvovalne poverjenike, ki so nam
zlasti o priliki naše I. počitniške akcije
pomagali, iskreno prosimo, da nam naklo-
nijo i letos svojo pomoč ter zbirajo in pri-
javljajo gostitelje, ki bi sprejeli našo deco.
Odbor »Zen. dobr. udr. v Trstu«.

VOJNIM OSKODOVANCEM!

Z ozirom na stotine pozivov od finančne
intendenca v Trstu, v katerih se vojni
oskodovalci pozivajo, naj dopolnijo svoje
prijava vojnih davkov in terjatev napram
bivšim trem erarjem, javljamo, da bočemo
v prihodnjih številkah spregovoriti o tem
predmetu in objasniti postopanje pri do-
kumentiranju.

Pol. dr. »Edinost« v Trstu. — Tajništvo.

SLAVNOSTNA 25. PREDSTAVA

Nocoj ob 8. uri uprizaro »Čitalnica« pri
Sv. Jakobu silno Bernsteinovo trojezanko
»Tat«. Pri tej drami sodelujejo najboljši
igralake moči »Čitalnice«. V glavnih ulo-
gah nastopita g. Terčič in g. Gecna Stepan-
čičeva; v ostalih večjih ulogah pa g. Gecna
Krešičeva in g. G. Gvardiančič, Cesar,
Primožič, Igro režira A. Širok. Ta pred-
stava je slavnostna 25. predstava »Čital-
nice« v tej sezoni in obenem zaključni Či-

talnica svoje delo v tem letu. — Kdor hoče
imeti umetniški užitek, kdor se zaveda
vrednosti kulturnega dela »Čitalnice«,
kdor hoče pozdraviti še zadnji delavni
ensamble »Čitalnice«, ta pride nocoj k
Sv. Jakobu. — Predprodaja vstopnic od
10—12 v dvorani D. K. D. — Otrokom
vstop ni dovoljen!

— Poletni urnik za javne lokale. Tukajšnja
kr. prefektura je izdala naredbo z datumom od
12. maja, s katero se določajo ure odpiranja
in zapiranja javnih lokalov na sledeči način:

1) Ure odpiranja: Lokali, kjer se prodajajo
razen alkoholnih pijač še druge stvari (mešani
lokali) od 15. maja do 31. oktobra ob 5. uri
in od 1. novembra do 14. maja ob 6. uri. Naj-
strožje je prepovedano prodajati v teh lokalih
alkoholne pijače z nad 21% alkohola pred 10.
uro ob delavnikih in pred 11. uro ob nedeljah
in praznikih. Po lokalih, kjer se nudi tudi je-
dača (restavracije, gostilne in bufeti) je dovo-
ljena postrežba z vinom ali pivom od 8. ure
dalje ob delavnikih in od 9. ure ob praznikih,
vendar pa samo tistim, ki pridejo v lokal
jest.

2) Ure zapiranja: Po vseh mešanih lokalih,
ki imajo dovoljenje prodajati močne alkoholne
pijače (nad 21%), se te pijače ne smejo proda-
jati po 23. uri. Urnik za zapiranje je sledeči:
1) hoteli, restavracije, gostilne in bufeti sko-
zi celo leto ob 1. uri. Po 23. uri smejo ti lokali
podajati gostom le vino ali pivo ob času jed-
ače.

2) Kavarne, bari (mešani lokali) in bufeti
skozni celo leto ob 1. uri.

— Polet Praga — Rim. Čehoslovski pilot
dr. Zdenko Lhotja je prispel večer ob 12.30
na svojem letalu v Trst. Pilot je priletel iz Pra-
ge preko Bratislave in je napravil ta let v
manj nego 6 urah. Priletel je na čehoslov-
škem aparatu »Avia B H 9« iz tovarne Miloš
Bondy in dr. v Pragi, motor Walter. Čehoslov-
ški pilot se je spustil na tla na letališču v
Zavljah in je, ko se je preskrbel z bencinom,
nadaljeval svoj let proti Rimu preko Bologne.
Na letališču v Zavljah so pozdravili dr. Lhotja
čehoslovški generalni konzul E. Machaty z
gospo, konzul Stasny in poveljnik letališča v
Zavljah.

— Pojasnilo. V četrtkovni številki »Edino-
sti« je Dominik Tenpe (klesar) iz sv. Križa,
priobčil preklje žaljenja na škodo Cecilije Fa-
bris. Pojasnjujemo, da podpisane ni identičen
z Dominikom Tenpe, trgovcem istotam.

— Iz Rocola. Prireditelj gojencev otroške-
ga vrta v Rocolu se danes popoldne ne more
vrstiti in se prenese na nedoločen čas, ker
oblastva niso izdala tozadevnega dovoljenja.

— Zborovanje učiteljskega društva za kop-
rsko-volški okraj se bo vršilo dne 21. t. m.
v prvotno določenem kraju in času in ne 24.
t. m., kakor je pomotoma bilo objavljeno v
»Istarski Rijeti«.

— Viliška vrtna veselica v Rocolu. Kakor že
objavljeno, priredi »Sentjakobska Čitalnica«
na binkoštno nedeljo dne 31. maja t. l. veliko
vrtno veselico z bogatim in raznovrstnim spo-
redom. Veselica se bo vršila na prostornem vr-
tu gostilne »Nicheetto« v Rocolu in bo prišla
točno ob 4. uri popoldne.

Pri tej prireditvi sodeluje tudi dobrotniki
»Tamburaški zbor« iz Rocola, ki bo s harmo-
ničnim proizvajanjem narodnih in drugih glas-
benih komadov nudil občinstvu izreden užitek
in zabavo. Poleg »Tamburaškega zbora« sode-
luje tudi ag. »Dramatični odsek« Čitalnice,
ki ima na sporedu več zabavnih kupletov in
šaljivih enodejank. Obenem bo sodelovali slo-
venski žomik, katerega bomo v prihodnjih no-
vostih imenovali. Podal par zabavnih samospe-
vov, ki bodo brezdvomno učinkovali ter po-
vzročili med poslušalci splošno veselje in
smeh. Poleg tega goričmenih sodelujejo pri
prireditvi razna pevška društva, ki bodo z
ubranimi pevskimi točkami mnogo pripomogli,
da bosta užitek in zabava res izredna.

Vsled tega pozivamo občinstvo, da se tega
dne v čimvečjem številu udeležijo prireditve,
kjer se mu bo nudila prilika, uživanja in za-
bave. Obenem pa v ljudo prosmo vsa bratska
društva, da tega dne blagohotno opustijo vsa-
ko nameravano lokalno prireditev in se v čim
večjem številu pridružijo tej manifestaciji.

Društvene vesti

— Pevska v. Glasbene matice. Jutri, v
ponedeljek ob 7. uri skupna pevška vaja.

— Tržaška kmetijska družba v Trstu bo
imela v torek dne 19. tm. ob 4. popoldne red-
ni odborov sestanek v lastnih prostorih v ul.
Torre bianca 19.

— Sentjakobska podružnica »Solskega dru-
štva« priredi danes ob 4. popoldne otroško
predstavo s sledečim sporedom: 1) Oj blago-
slovi nas (deklamacija), 2) Ko dan se zaznava
(pesem), 3) Slavko — zdravnik (prizor), 4)
Pomladanska (pesem), 5) Ciganška sirota (prizor),
6) Na seimu (prizor), 7) Mlada mamica
(prizor), 8) Golobček (pesek), 9) Omladi slo-
venski (deklamacija), 10) Pomladanska (pe-
sem), 11) Majniška krajca (živa slika), 12)
V spomladaj (prizor), 13) Ve ljube cvetlice
(dekl.) 14) Kaznovana radovednost (igrice).

Vstopnina za odrasle L. 2.—, za otroke 50 stot.,
za sedeže L. 1. Čisti dobiček pripade refekciji
otroškega vrta.

SPORT

Igrišče Vala.

Danes se vršita na trstenem igrišču dve
skrajno zanimivi tekmi. Ob 3. uri pop. nasto-
pi II. četa »Vala« proti I. četi tržaške »Icarie«
a ob 4.30 nastopi I. četa »Vala« proti četi
»Društva nameštencev« v prosti lukji.

Poslednja sestoji večinoma iz igralcev, ki
so bili včlanjeni v društvi III. divizije in je
vsled tega pričakovati tekmo, ki stavlja v sen-
co vse dosejane.

— Podgora. Pri nas imamo tudi neko igrišče
za nogomet. Zadnji nedeljo je bila slovesna
otvoritev tega igrišča z neizogibnim plesom.
Ljudstva se je pri plesu kar trlo. Ne bi niti
omelil te slovesnosti, ker se ne zdi tako važ-
na, a nekaj je pri stvari vendar le obsodbe
vredno. Omenjeni ples se je vršil tik ob civil-
nem v vojaškem pokopališču. Plesalci in plem-
salke, ki sta se tam vrteli, ali se vam ni storilo
milo, ko ste pri vsakem obratu gledali na-
grobnice spomenike vaših pokojnih mater, oč-
tov, bratov, sestra in drugih znancev?

Kolesarstvo.

Kolesarstvo, ki je bilo pred vojno in prva
leta po vojni glavna panoga sporta, ki se je go-
ljala v naših krajih, je bilo potisnjeno v za-
dila časa popolnoma v ozadje. Kjub temu,
da stejemo v Trstu samem, po okolici in na
Krasu obilo kolesarjev, ki bi čeprav niso iz-
urjeni dirkači, vendar postali taki, ako bi se
jim nudila prilika za tekmovalje.

Da se potrebi podžiti tudi temu lepemu
sportu, ki bo moral tudi pri nas zavzeti ono
važno nalogo, ki mu pritiče, je barčevljanski

»Val« že pred časom organiziral vzpodbu-
valno dirko za lasne člane. H kolesarski dir-
ki v Vrto bi je poslal tri dirkače, ki so častno
zastopali Trst in si priborili pred znanimi dir-
kači drugo in peto mesto.

V nedeljo 24. t. m. priredi »Val« kolesarsko
dirko za klubovo prvenstvo na progi: Barkov-
lje, Kontovel, Prosek, Opčine, Bane, Trebše,
Padriče, Bazovica, Lokve, Skocjan, Skoflje,
Vremski Britof, Vreme, Ribnica, Sv. Peter,
Matenja vas, Postojna (Stara vaga), Hrače,
Hruševje, Razdrto, Senožeče, Storje, Sežana,
Opčine, Prosek, Kontovel, Barkovlje.

Odhod bo ob 10. uri pred »Rumeno hišo«
v Bovedu. Cilj bo pri Pogorelcu na Greti.

K tekmi se je prijavilo do sedaj 9 dirkačev.
Pri nedeljski poskusni vožnji skozi navedeno
progo so vozili barčevljanski kolesarji z ne

Vsem onim, ki so želeli naše intervencije pri likvidaciji ter pojasniti v kakem položaju se nahajajo njihova likvidacija odgovorjamo, da zadnji mesec april in še sedaj tega ni bilo mogoče izvršiti, ker je bilo uradništvo pri intendantci poplavljenno vsled prijav terjatev na pram bivšim erarjem.

Politično tajništvo za Gorisko.

— K osemdesetletnici Antona Klančiča. Danes praznuje v krogu svoje družine v Podgori osemdesetletnico svojega življenja g. Anton Klančič, bivši podgorški župan in nekdanji gorški deželni poslanec in odbornik. Sicer bi bilo zgrešeno, posebno pa dandanes, soditi moža po v življenju zadobitih naslovih, toda pri današnjem priznanju za njegovo delo za razvoj in napredek gorških Slovencev, kateremu je posvetil velik del svojega življenja. Veliko zaslug za gorške Slovence si je stekel Anton Klančič zlasti na gospodarskem polju. Kakor je znal kot umen in skrben gospodar dvigniti svoje posestvo na višino vzornega gospodarstva, tako je tudi pozneje, ko je bil od slovenskega ljudstva na Gorškem poklican na mesto deželnega gospodarja, s svojimi bogatimi izkušnjami, nasveti in delom dvignil s svojimi sodelavci tudi deželno gospodarstvo na visoko stopnjo dovršenosti in popolnosti. Še dandanes, ko so se razmere tako temeljito izpremenile, bi lahko s tem pričala marsikaka cesta, marsikak most in marsikatera iz naših gospodarskih ustanov.

Anton Klančič je bil rojen v Podgori dne 20. maja 1845. Že kot 27-letni mož je bil izvoljen za podgorškega župana in je ostal na čelu te razsežne občine do izbruh italijansko-avstrijske vojne, torej nč manj nego 43 let. Tekom njegovega županovanja je se razvila Podgora iz male vasice v veliko industrijsko središče, katero je uničila svetovna vojna, ki se pa danes dviga k novemu življenju in razmahu. Navzlic tem velikim spremembam v občini je slavljenec za časa svojega županovanja znal ohraniti občini ono pristno slovensko lice, katerega je imela še kot majhna vasica, navzlic velikemu prilivu tujega delavstva in uradništva je Podgora ostala v rokah Podgorcev, za kar gre največja zasluga ravno Antonu Klančiču. Pozneje je bil slavljenec izvoljen za deželnega poslanca in nekaj časa je zavzemal tudi najvišnje mesto v deželi, mesto deželnega odbornika.

V njegovi ožji družini pa mu ni bila sreča, katero si je sicer sam ustvaril, tako mila kakor v njegovem javnem delovanju, kajti od treh sinov so mu vsi umrli, eden že v otroški dobi, drugi kot notarski kandidat, tretji pa, ki bi imel kot kmetijski strokovnjak prevzeti posestvo, je umrl za časa svet. vojne. Pač pa so ostale sivolase slavljenca njegova zvesta družina in njegove hčere, ki mu sladijo večer njegovega življenja. In Rončno so mu ostali gorški Slovenci, ki se ob njegovi osemdesetletnici s hvalečnostjo spominjajo njegovega dela in njegovih zaslug in ki mu iz dna duše kličejo: še na mnoga leta!

— Fašistovska županska zveza. V četrtek se je vršil v Vidmu zbor županov onih občin, ki so pristopili k fašistovski županski zvezi. Od slovenskih občin sta bili zastopani le občini Kobarid in Trnovo, ki pa imata obe, ako se ne motimo, komisarija, kar pomeni, da ni bila zastopana nobena slovenska občina. Radi tega zares ne vemo, zakaj je predsednik pokrajinske uprave on, di Caporiacco stavljal predlog, da naj se v vodstvo zveze imenuje tudi en zastopnik drugorodnih občin. Mar hočejo tudi to mesto zasedati s kakim iz onih mnogostevnih komisarjev, ki še vedno upravljajo, naše občine, ker ne verujemo, da bi katere zares slovenska občina iz lastnega nagiba pristopila k dotični zvezi.

Zboru je predsedoval predsednik furlanske kraljeve komisije on, di Caporiacco. Kot prvi govornik je nastopil tajnik furlanske fašistovske zveze gen. Ronchi, ki je podal podrobno poročilo o delu pripravljalnega odbora, nakar je stavljal predlog, da naj odbor zveze tvorijo župani mest Videm, Gorica, Gradiška, Pordenone in Tolmezzo ter po en zastopnik pokrajinske uprave in furlanske fašistovske zveze. K temu predlogu je stavljal on, di Caporiacco dodaten predlog, da naj bodo v odboru zastopane tudi manjše in drugorodne občine. Oba predloga sta bila od zboru enoglasno sprejeta in novi odbor je bil pooblaščen imenovati zastopnika za manjše in za drugorodne občine. Kot poslednja točka dnevnega reda zbor je sledila razprava o najvažnejših vprašanjih, ki v prvi vrsti zanimajo občine. K tej točki so se oglašili mnogi župani, ki so poudarjali nujno potrebo davčne reforme, ki bi omogočila občinam zadostiti vsem vedno bolj naraščajočim potrebam njihove uprave. Bili so stavljeni predlogi, da naj se odstrani maksimalna seja za višino občinskih doklad, da naj se prekličejo one odredbe, s katerimi so bili občinski upravniki odvzeti gotovi viri njihovih dohodkov itd. Predsednik pokrajinske uprave je poročal, da se pokrajinski uradi ukvarjajo s proučevanjem raznih za občine važnih vprašanj, kakor so na primer potreba črtanja od občin najetih posojil za pobijanje brezposelnosti zaščita sirot, hitrejši in izdatnejši ukrepi glede vzdrževanja cest in spojitve malih občin.

Na zboru je bilo zastopano 47 furlanskih občin, med katerimi sta bili, kakor smo že vije menili, tudi dve slovenski in sicer Trnovo in Kobarid.

— Razstava izdelkov izseljeniške šole pri Sv. Luciji v Rimu. Izdelki udeležencev izseljeniške šole pri Sv. Luciji, ki je bila pred dnevi zaključena, bodo odposlani v Rim, kjer bodo razstavljeni skupno z izdelki drugih šol.

— Po petih letih najdeno truplo. Avgusta l. 1920, je izginil iz Črnege vrha nad Idrijo Jakob Bajec, hišnik na Tratah in od tedaj ni bilo o njem ni duha ni sluha. Šele koncem aprila t. l. so našli v gozdu ostanke njegovega trupla, iz česar sklepajo, da se je nesrečni Bajec najbrže obesil v trenutku duševne zmedenosti. Zato so njegove kosti položili k večnemu počitku na tamkajšnjem pokopališču.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU je preselila svojo centralo iz ulice Raffineria št. 7 v ulico Torre bianca št. 19 (v hišo Tržaške posojilnice in hranilnice) tel. št. 4439. Istotam ima razprodajo semen, umetnih gnojil in dr. kmetijskih potrebščin.

MALI OGLASI

TRGOVINA s jestvinami in kolonijalnimi blagom na prometnem kraju se odda v najem ali prodaja. Pojasnila daje gorška uprava. 644

BREZPLAČNO izvršuje čiščenja z „Verminalom“ tvrdka A. S. D. D. I., ako niso po prvi dezinfekciji popolnoma uničeni kuhinjski ščurki, stenice i. t. d. Autorizovani zavod za čiščenje in uničevanje mrčes. Via D. Rossetti 2. 642

TRAVA nepokošena se prodaja. Vetta di Scorcio 860. 643

ISCIMO hišne, dojlje, kuharice, vse osebe za hotele, penzione, za letovišča in kopeli. Predstaviti se v via Macchiavelli 24, pritičje, Trst. 633

PARTIJA svile, svilenih nogavic, pripravna za izvoz, se ceno prodaja. Naslov pri upravnistvu. 634

POROČNA soba iz bukovega masivnega lesa, delo popolno; druge s polnimi vrtni, originalne tovarniške cene. Türk, via San Lazaro 10. Obiščite in primerjajte naše nove dohode. 635

ČEVLJARNICA, Viale XX settembre št. 81, izdeluje vsakovrstne opanke, moške in ženske, v vseh barvah. 641

PIANINO s križanimi strunami, zadnji vzorec, koncerten, se prodaja po zmerni ceni. Solitario 25/III. 640

VRATA, polokna, šipe se prodajo. Gorica, Nazario Saurio 3/II (via Dogana) 636

SLUŽKINJA z dobrimi spričevali, večja kuhinja se išče. Plača dobra. Dr. Pretner, Pen-dice Scorcio 336/I. 637

SREČO, preteklost in bodočnost življenja pove kiromant v via Pietà 12, vrata 6. 638

ČEVLJARSKEGA pomočnika iščem. Batič, via G. Boccaccio št. 4. 639

G. DOLLINAR, Trst, Via Ugo Polonio št. 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vrečic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 51

PRODA SE takoj v davčni občini Planina pri Rakeku (pod Italijo) 24 oralo črne gozda in 10 oralo nižje gozda (bukovina) ter 6 oralo senožit s sadnim drevjem in njivami. Ponudbe na Anton Laurič po. Lejtersberg, pošta Pesnica pri Mariboru. 610

MODRO GALICO, angleško, žveplo, škropilnice, žveplalnike, kose „Merkur“, semena, cilski soliter i. t. d. dobavlja po najnižjih cenah kmetijsko trgovsko društvo, Trst, Raffineria 4. 619

„VINARSKA ZVEZA“ V GORICI VIA MAMELI 8 (Via Scuole, razprodaja pristna naravna vina, svojih včlanjenih zadrug, po zmerno nizki ceni. 621

MAROF Spodnja Idrija, št. 73, gostilna Petrič, zopet odprta. Za obilen obisk se priporoča Marija Petrič. 627

AVTO Fiat, odprti, se prodaja po ugodni ceni. Romeo Cipriani, Trst, Piazza Goldoni. 629

TRGOVINA jestvin, sadja in zelenjave se prodaja radi selitve. Via S. Emacora, Rojan, Škerlec. 630

PEKOVSKI vajenec se sprejme. Peharna Društva, Rojan. 632

Odlikovana mlekarica

V. COMINOTTI

Trst, Via D. Rossetti 8 - Telef. 33-51

Izključna prodaja

Neposnetega mleka

Na debelo Na drobno

Posebne cene preprodajalcem

PRIGMATIČNE daljnogleda kupuje Giusto Hirsch, optik, via Mazzini št. 36, Trst 595

Naša zavarovalnica „UNION“

je največja svetovna zavarovalnica

Delniški kapital Fr. 20 Milijonov, zav. kapitali v veljavi čez 70 Milijardov Fr. Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik

AVGUST RAVNIK - GORICA

Via Barzellini št. 2, I. 43

— Zastopniki se še sprejemajo. —

MIRODILNICA MARIO FERLIN

Sv. Maria Magdalena zgornja 2 Bivio. Tel. 774

Pod ulnico Via Ca an: 10 (Vogel Via Madonna del mare)

prodaja na debelo in drobno. 63

Barve, laži, copiči, šipe, žebelji, cement, sadra, žveplo, modra galica itd. — Postrežba na dom. Bogata izbira slikarskih vzorcev (štampev) Velika izbira cepilnih potrebščin

D. BORIS FURLAN

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno

v TRSTU, Via Carducci 8, II. n.

Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini

reg. zadruga z omejeno zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 24. maja 1925., ob 1 uri pop., v obrtno-nadaljevalni šoli v Nabrežini

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnštva;
2. Poročilo nadzorništva;
3. Odobritev letnega računa za l. 1924 in razdel. čist. dobička;
4. Volitev nadzorništva;
5. Čitanje revizijskega poročila;
6. Raznosterosti;

NAČELNIŠTVO.

TRGOVINA OBUVALA

Via G. Vidali št. 9

prej Via Scorzaria, poštevo Corso Garibaldi.

Nadaljuje se prodaja moderne ženskega obuvala od L. 50 par naprej in moškega od 40 in 50 L par. Izbere sandalov in otroških čevljev po najnižjih cenah v vsem tržaškem mestu. Velika izbira opank v vseh barvah.

NA DROBNO! — NA DEBELO!

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša nad vse ljubljena soproga, mati, stara mati, sestra in teta

PAHOR TEREZIJA roj. RIJAVEC

dne 15. maja ob 18. uri mirno v Gospodu zaspala. — Pogreb preblage pokojnice se bo vršil v nedeljo, ob 17. uri, iz hiše žalosti na domače pokopališče.

PRVAČINA, dne 15. maja 1925.

Andrej, soproga.

Oskar, Ivo, Franc, Milko, Ernest, Vlado in Rudi, sinovi. — Metoda por. Ivančič, Zofka por. Orel in Viktorija, hčere. — Rozina, Fani, Milka, Režica in Zofija, sinahe. — Josip Ivančič, Stanko Orel, zeta.

Ostali vnuki, vnukinje in drugi sorodniki.

ZAHVALA.

Globoko žalost, v kateri nas je zapustil naš srčnoljubljeni soproga, oče itd.

JOSIP RENKO

posestnik na Brdcah

nam lajšajo izredni dokazi iskrenega sočutja. Bodi izrečena tem potom najiskrenejša zahvala vsem blagim znancem in prijateljem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili blagopokojnika na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, g. županu in obč. odboru v Trnovem, gg. dr. Bilek-u v Bistrici, dr. Land-u v Opatiji, g. Brinšek-u, lovskemu klubu, pevcem in vsem, ki so radodarno poslali vence in cvetje.

BRDCE, ZAREČJE, ZAGORJE, OPATIJA, 13. maja 1925.

(389) **ŽALUJOČI OSTALI.**

ZAHVALA.

Povodom smrti in pogreba našega predragega soproga in očeta

FRANCA VODOPIVEC

naduč. v pokoju

se čutimo dolžne izreči prirčno zahvalo vsem, ki so nam s tako skrbjo in ljubeznijo stali ob strani za časa pok. bolezni in ki so na katerikoli način pripomogli, da se je pogreb tako slovesno izvršil, ter vsem darovalcem cvetja in vencev.

Prisrčna hvala pred. duhovščini, še posebej domačemu pred. g. vik. Petru Pahor za ganljivi govor, gg. županoma iz Brestovice in Sel, ter starešinom, g. did. rav. F. Kenda in učiteljsvu, g. obč. tajniku A. Semolič, sl. „Cantiere Ricostruzioni“, cenj. družinam Antonič in Rebulja iz Trsta, domači godbi, ter vsem Brestovcem, Selanom in okoličanom, ki so z obilno udeležbo pokazali kako so ljubili svojega učitelja in našega predragega soproga in očeta. Vsem, vsem Bog obilo poplačaj!

BRESTOVICA, 15. maja 1925.

Žalujoča družina.

BANCO METALLI PREZIOSI

Via della Borsa 2, tel. 12-97

KUPUJE krone, goldinarje, zlat in srebrn denar ki ni v rabi kakor tudi zlato, srebrnino, platin in dragulje ter jih

plačuje po najvišjih cenah.

LUIGI GREGORICH

Tovarna čopičev in krtač

TRST, Via della Ginnastica 15

TELEF. 2191 (280)

V izogib zamenjave in predvsem, da ščitimo naše izborni pralno milo (zeleno, rumeno in belo), naznanjamo cenj. odjemalcem, da smo zamenjali našo varnostno znamko s tem, da smo nadomestili puščico z zastavo z napisom „VELOCE“, „LAVABENE“, tako da sta garancijska znamenja naših proizvodov besedi

VELOCE

LAVABENE

kakor je razvidno iz tega klišaja.

Edini zalažatelj: **FRATELLI FINZI**, Trst, Tel. 11-64.

Via Emo Tarabochia 5

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

Moč preteklosti

Roman v treh delih.

Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.

Glasen smeh je prekinil Severijino pripovedovanje.

— Imenitno! Dobro ste si to izmislili, Severia. Prikažen, ki se pita z ljubezenskim napojem, da bi premamila zlodeje... To presega mejo verjetnosti še celo zame, ki verujem v nadnaravne pojave! — je vzklila Bakulinka.

— Ali ste pozabili, gospa, šum pirovanja, ki je prihajal iz zazidanih sob? Ta šum so vsi slišali. Kdo more zanikati, da sta se Jolanda ali „maledetto“ zabavala z besji? Ali pa hočeta morda trdit, da so bili to živi ljudje poleg tega še dobri kristjani? — je vneto vprašala Severia.

Ker ni mogel nihče tega zanikati in ker je bilo težko najti razlogo omenjenega dejstva, je starka ponosno odšla, zavedajoč se, da je pustila za seboj poražence, a Larisa Arkadjevna je začela pripovedovati Dini podrobnosti nočnega pira.

— Kako strašen kraj! Zares, čudim se, da imate veselje tu prebivati, — je pripomnila Dina. — No jaz čakam samo toliko, da se povrne Polja, potem pa zapustim ta grad, ki vzbuja v meni strah in zopnost...

— Mi pa se ne bojimo in vsekakor hočemo videti, kaj se skriva v zazidanih sobah. To je zelo zanimivo in ne bo se nam zlepa nudila več priložnost odkriti takšne srednjeveške „Pompeje“.

Ko sta Muranova in Pavel Borisovič prispela v Nauheim, sta našla starega barona umirajočega; toda bil je še pri polni zavesti in se je zelo razveselil sestre in nečaka.

Ponoči je bolnik izdihnil in Pavel Borisovič, ki je trepetal od čudne nestrpnosti, je na vse načine pospešil odhod v Petrograd. Pokojnik je želel, da ga pokopljejo v rodbinski grobnici, in Helena Aleksandrovna je predlagala, naj brzojavijo Anatoliju Samburovu, ki naj pripravi vse potrebno za pogreb.

V boljše razumevanje teh okoliščin je treba pojasniti nekatere podrobnosti o odnosih med rodbinoma Muranovih in Samburovih. Očeta teh rodbin sta bila tovariša pri vojaki in velika prijatelja. Istočasno sta postala častnika, nakar ju je služba za več let ločila, potem pa sta se nenadoma sestala v Moskvi. Oba sta bila že oženjena in sta imela otroke in tudi njih ženi sta po srečnem naključju postali medsebojni prijateljci, kakor sta bila soproga. Otroci so rastle skupaj, se shajali, a Anatolij, ki je bil v kadetnici, se je počutil ravno tako doma pri teti Heleni kakor pri materi. Ko je moral zapustiti Moskvo, ker je vstopil v vojno akademijo, sta obe rodbini enako žalovali za njim. Lolo in Valerija sta se skupno vzgajali v Ekaterinskem zavodu, potem pa so razmere razdružile prijatelja. General Samburov je šel v pokoj zaradi bolezni in se naselil v Carskem Selu, a Muranov je nekaj mesecev za tem umrl za srčno kapjo, njegova vdova pa je ostala v Moskvi, kjer je imela nekaj hiš. Nato so njemu otroci zboleli za davico in komaj utekli smrti, a zdravniki so jih pošiljali vsaj za leto dni v Italijo.

Po hudem slučaju je bil Pavel Rotersild zelo redek

gost pri svoji teti in skoraj ni poznal Samburovih. Stari baron, ki je bil čudak in mizantrop, je držal dečka vedno pri sebi, dokler ga ni dal v lice; ker pa je bil v tistem času skoraj vedno v inozemstvu, sta se Mišel in Lolo tam seznanila s svojim bratrancem in se z njim prijateljila.

Dasiravno sta se Polj in Anatolij v Petrogradu včasih srečala, sta malo marala drug za drugega. Zato se je baron nerad obračal s prošnjo do Samburova, toda teta in Lolo sta tako dolgo pri tem vztrajala, da se je po kratkem obotavljanju udal. Nestrpnost, ki ga je mučila, je premagala njegov predsodek.

V čakalnici je Heleno Aleksandrovna pričakal Anatolij. Tu se je baron seznanil z njim in ga zahvalil za pomoč, kakaj katafalk je bil gotov, in so krsto peljali naravnost v cerkev. Sklenili so, da se dami nastanita v hiši Vitalija Aleksandroviča, ker Muranova ni imela svojega stanovanja v Petrogradu. Po prvi zadušnici je Helena Aleksandrovna vzela k sebi Samburova, ki ga je imela skoraj za sina, a on je postal njen stalni spremljevalec ves čas njenega bivanja v prestolnici.

Miren, Umrl je tukaj v petek dne 15. t. m. po dolgi in mučni bolezni posestnik gosp. Franc Leštan, brat gosp. Venceslava Leštana, obč. tajnika v Sovodnjah.

Pogreb, ki se je vršil večer popoldne, se je udeležila naravnost ogromna množica domačinov, kar priča o priljubljenosti in spoštovanju, katero je užival pokojnik in družina med nami. Bodi pokojniku lahka zemlja domača; spoštovani družini naše sožalje.

3) Pivnice: od 15. maja do 31. oktobra ob 24, od 1. novembra do 14. maja ob 22.

4) Likernice vseh vrst, ki ne smejo prodajati kave, ljudske kavarne in mlekarne ob 22. uri.

5) Krčme, ljudske kuhinje in navadne likernice ob 22. uri.

Prepovedano je prodajati močne alkoholne pijače ob praznikih in na dan volitev. Izjema se v interesu občinstva lahko odprejo ločala pred določeno uro in njega zaprejo po določeni uri. Kršitelji te navedbe bodo kaznovani po čl. 450. kazenskega zakonika.

Tečaj za cepljenje trt. Oddelek za sadje in trtorejo pri gorški kmetijski šoli priredi v ponedeljek, 18. in v torek, 19. t. m., v deželni trtnici v Gorici, via Trieste, tečaj za cepljenje trt v zeleno. Pouk bo teoretičen in praktičen. Tečaj prične ob 9. uri popoldne in se ga lahko udeležijo vsi kmetovalci.

Otvoritev izvoznega trga. V ponedeljek, 18. t. m., ob 4. uri zjutraj bo otvorjen nasproti kriteriju sadnemu trgu v Gorici izvozni trg za sadje. Gorški župan opozarja, da se bodo vršile kupčije na kriterij sadnega trga. Kupcem in prodajalcem bodo na razpolago potrebne tehnične. Kupci bodo morali prepustiti prodajalcem najširšo možnost, da lahko tehtajo svoje blago.

Voznikova nezdoga. Ko se je vračal v četrtke popoldne 66-letni Josip Jerončič iz Kanala iz Gorice proti domu, je padel v Solkanu z voza na tla, pri čemer se je težko poškodoval na levem senu. Na lice mesta je bil pozvan gorški »zel. križ«, ki je ranjenca prepeljal v gor. bolnišnico. Njegovo stanje je nevarno.

Nočemo sicer nikomur delati krivice, ampak zdi se nam, da je vzrok teh čestih »furnarskih« nezdog ta, da se ga naši vozniki preveč naložijo. Drugače bi bilo namreč nezumljivo, kako more starejši človek meniti nič tebi nič kar zdrsniti z voza. Vozniki, svoj voz lahko obložite, ampak sebe ne oblagajte preveč, zakaj voz vendarle ni se postelja!

Dvojen »maček«. Mihael Nardini, stanujoč v Via Lunga št. 76, se ga je z nekim svojim tovarišem prav pošteno navlekel. Pod vplivom vinskih duhov je Nardini ponudil svojemu sozokarju prenočišče, katero je ta s hvaležnostjo sprejel. Ko se je drugega dne prebudil s težko glavo, je Nardini opazil, da mu je iz mizega predala zmanjkalo 13.000 lir v vrednostnih papirjih in 600 lir v gotovini. Mož je naznanil dogodek orožnikom ter jim je povedal, da sumi na svojega sokrokarja, da mu je on vzel denar. Orožniki so poslednjega zaprli, toda on zanika kakršnokoli krivdo. Prvega mačka je Nardini gotovo odpravil, drugega pa ne bo tako hitro, kajti na 13.600 lir se ne pozabi tako kmalu.

Božja kazen. 42-letna Katarina Baldassi iz Krmina doma, toda živeča brez doma, je v trenutni odsotnosti cerkvenika ukradla v cerkvi sv. Ignacija na Travniku razna cerkvena oblačila. Ali kaj kmalu jo je zadel božji prst potom gorških orožnikov, ki so Katarino spravili pod ključ.

Ajdovščina. Dne 21. t. m., t. j. v četrti, na praznik Vnebohoda, bo gostoval v Ajdovščini godbeni orkester »Lira« iz Idrije ter priredi ob tej priliki v prostorih g. Bratina popoldne ob 11. uri koncert s sledečim sporedom: 1) A. Olivieri: Inno di Garibaldi; 2) F. Smetana: Prodana nevesta - koračnica; 3) Offenbach: Die Savoyarden - ouvertura; 4) J. Ipavec: Venec slovenskih pesmi; 5) Donicetti: Covatina za klarinet solo; 6) L. Vlach: Apolonia - fantazija; 7) G. Verdi: Potpourri iz opere »Rigoletto«; 8) E. Stolz: Sanje zaljubljenih - valček; 9) L. Vlach: Ouverture; 10) Z. Prelovce: Venec Gregorčičevih pesmi; 11) L. Doblinger: Flieger - koračnica; 12) N. Novaro: Inno di Mameli. — Pristop h koncertu je prost vsake vstopnine. Ker se nudi slavnemu občinstvu na ta dan zanimiv spored, je upanje, da se udeležijo ljubitelji glasbe koncerta v obilnem številu. — Popoldne ob 16. prosti zabava v istih prostorih.

Idrija. Dekliška Marijina družba je priredila dne 10. in 11. t. m. v rudniškem gledališču »Izgubljeni raj«, pravljico bajko v treh dejanjih, spisal L. Turšič. Vsebinska je zelo preprosta. Predstavlja nesmiselnost stremjenja po tem, kar je nedosegljivo, in dokazuje, da je človek lahko srečen v svojem stanu, če je zadovoljen s tem, kar ima; ter da se dostikrat niti potem ne zadovolji, če doseže to, po čemer je hrepenel. Nekateri prizori so bili zelo slikoviti in reči moramo, da so se prireditelje potrudili, kolikor je bilo le moglo, da bi predstava dobro izpadla. Nekateri igralci so bile naravnost izvrstni, kar dokazuje, da so se resno živeli v svoje vloge. Na vsak način so prireditelje zaslužile večje udeležbo, kajti gledalciše je bilo oba večera le srednje obiskano. Nekateri morda mislijo, da je močnega igralskega umetnost le v dramah, salograv ali romanih.

Gradišče pri Renčah. Na prizadevanje g. Kogla je dne 4. t. m. predaval pri nas na Gradišču g. eksportni akademik Gomisek o umetniških gnojilih. Tem potom se mu za njegov trud toplo zahvaljujemo. Predavanja se je udeležilo mnogo občanov, ki so z zanimanjem sledili izvajanjem predavatelja. Poudarjal je posebno o sleparstvu z žveplom in modro galico. Čeprav je bila udeležba častna, želimo, da bi v prihodnje nihče ne zamudil strokovnih predavanj, ker se le na ta način zmorejo izboljšati gospodarske razmere.

Naša založba je izdala mladinske igre po naslovu »Bedak Pavlek«. Brošura obsega na

104 straneh uvodno pesem, pet iger ter štiri pesmice z notami. Igre so kar najboljše, spisal jih je pisatelj France Bevk, glasbene točke je zložil Vinko Vodopivec. Sole, zavodi in društva, ki prirejajo mladinske igre, morajo knjigo imeti. Na Primorskem se knjige prodajajo po pet lir v Gorici v Katoliški knjigarni in v Narodni knjigarni ter v Štokovi knjigarni v Trstu, v SHS, po 16 dinarjev.

Loterijske številke

izžrebane dne 16. maja 1929.

Bari	8	63	11	47	19
Firenze	85	5	80	75	79
Milano	75	71	40	14	16
Napoli	70	79	42	44	89
Palermo	67	39	45	55	74
Roma	34	65	49	13	71
Torino	3	27	42	23	4
Venezia	64	62	40	20	46

Iz tržaške pokrajine

— Iz Slavine. Minulo nedeljo je naše Prostovoljno gasilsko društvo proslavilo svojega društvenega patrona sv. Florijana. Kljub neugodnemu vremenu je proslava uspela nad vse pričakovanje, za kar gre zasloga dobri organizaciji in zavednosti naših fantov. Prihitela so tudi nekatera sosedna bratska društva; tako sta se polnoštevno udeležili bratski društvi iz Hruševja (z zastavo) in Landol. Postojna je poslala deputacijo in popoldne so nas pozdravili še Zagorci s svojim načelnikom. Dopoldne so vsa društva v paradnih oblekah prisostvovala sv. maši, nato so defilirala pred društveno zastavo. Po skupnem obedu je bila gasilska vaja. V sedmih minutah po danem alarmu so se že polivale strehe. Z radostjo smo opazovali naše krepke mladeniče, tudi nam je utripalo srce ob pogledu na njihov strumni nastop. Po vaji se je razvila lepa zabava. — Razveseljevali so nas zlasti Zagorci z igranim zborom kakor tudi ostala društva.

Presenečeni smo pa bili, ko nas je društvo obvestilo, da ni še prejelo dovoljenja za igro, katere je radi tega morala izostati. Celih šest tednov že potuje to dovoljenje; pač dolga in trnjeva pot! Upajmo, da nas bo moglo vsaj prihodnjo nedeljo društvo razveseliti z že davno naštimanimi burkami »Zdravnikov strežnik« in »Če sta dva«.

Ponosni smo pa na naše vrle fante! Prireditve s takim nastopom Slavina se ni videla. Le pogumno naprej zvesti svojemu geslu »Na pomoč!«

Gospodarstvo.

— Sprememba kr. zakonskega odloka od 9. decembra 1920 št. 1883, kateri prinaša gmočne odredbe v prid kreditnim zavodom novih provinc, kateri nimajo svrhe dobička. S kr. odlokom od 5. aprila 1925 št. 491, ki je bil razglašen v uradnem listu od 2. maja 1925 št. 102, so bile spremenjene nekatere odredbe gornavedenega kr. odloka od 9. decembra 1920.

1) Člen 4. odloka od 9. dec. 1920. se ima glasiti tako-le: »Finančno ministrstvo je pooblaščen, da daja predume zavodom, ki imajo zgubo, do najvišjega zneska določenega jamstva. Zavod bo lahko zahteval predum samo v primeri poravnice pologov, če mu ne bi mogel zadostiti z rednim potekom svojih operacij in z likvidacijo drugih aktivnosti, ki bi se mogle takoj realizirati. Za prejete predume bo zavod obremenjen v posebnem tekočem računu, na katerega mora plačevati likvidirane svote, ki bi presegle potrebe izhajajoče iz rednega razvoja lastnega podjetja.

2) Z odlokom finančnega ministrstva se imajo v budgetu uvesti potrebne spremembe.

3) Člen 8. odloka od 9. decembra 1920. je pravljen.

Ta novi odlok stopi v veljavo z dnem razglasenja, to je z 2. maja t. l. Odlok od 9. dec. 1920 določa namreč 1. da smejo denarni zavodi, katerim svrha ni dobiček, nadaljevati svoje delovanje četudi so dejanski pasivni, ako le izhajajo aktivni na podlagi bilance, v kateri so aktivna in pasiva spremenjena v lire v razmerju 60% in v katerem so efekti državnega dolga avstrijskega navedeni po njihovi nakupni ceni. 2. da je takim zavodom, če to dejanski pasivni od strani država zagotovljena primerno jamstvo za dobo ne presegajočo 25 let.

V členu 4 tega zakona je bilo dosedaj odredeno, da sme državni sklad (il tesoro dello Stato) odpreti takim pasivnim zavodom kredit do višine določenega jamstva.

Po gornji spremembi stopi na mesto državnega sklada finančno ministrstvo, ki sme dajati predume do višine dovoljenega jamstva. Člen 8. ki je odpravljen, je določal, da sme zakladni minister stopiti v dogovor z emisijskimi zavodi za izvršitev operacij, o katerih govori ta zakon, češar pa zakladno ministrstvo dosedaj ni storilo.

Upajmo, da se bo ta zakon sedaj zares enkrat začel izvrševati, za kar je skrajni čas.

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 984.— do 990.— Belgija od 123.— do 124.— Pariz 127.20 do 127.70 London od 118.— do 119.25 New York od 24.45 do 24.55 Španija od 350.— do 350.— Švica od 474.— do 476.— Atene od 45.— do 47.— Berlin od 577.— do 584.— Bukarest od 11.25 do 11.75 Praga od 72.25 do 72.75 Ogrska od 0.9340 do 0.9344 Dunaj od 0.0342 do 0.0343 Zagreb od 39.60 do 39.85 VALUTA: Avstrijske krome od 0.0340 do 0.0346 dinarji od 39.40 do 39.70; dolarji od 24.40 do 24.50; novi po 20 frankov od 94.50 do 96.50 funt šterling od 118.85 do 119.10. Benetjske obveznice 78.—.

Inserirajte v »Edinosti«

Delavsko konsum. društvo pri Sv. Jakobu v Trstu razpisuje mesto gostilničarja-voditelja

Le pridna poštena, gostilničarske obrti popolnoma večja moč z ženo, dobro kuharico, se sprejme. Informacije v gostilni od 3 do 4 popoldne. — Pismene prošnje naj se pošiljajo na predsednika gosp. Simona Škrinjarja v ul. S. Marco št. 25, 1. nadst. do 23. maja. (369)

Röntgenološki zavod za zdavljenje in diagnostiko primarija

67

dr. . . d e Fiori

v Gorici, Corso Vitt. Em. III. št. 14

Sprejema od 9-2 in od 2-4

SIGURNA EKZISTENCA

Trgovina in industrija lesne stroke brez konkurence, v Zagrebu, se prodaja radi boleznih za Din. 459.000. Vprašati pod številko »Za. 4999« na Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11. 370

GIUSEPPE SPECHAR - TRST

Via S. Caterina 7, vogal Via Mazzini

Veliki dohodi blaga za moške in ženske obleke najlepših in najzadnjih novosti po konkurenčnih cenah.

Specijaliteta angleškega in češkega blaga

Dežni plašči, jopiči iz alpagasa, telovniki fantazija

ZA BIRMO

je edini naš urar in zlatar

Alojzij Povh

na Piazza Garibaldi št. 2

prvo nadstropje

Botre! Botri!

Najlepši spomin na sv. birmo je

MOLITVENIK

Največjo izbero v najljepših belih in črnih vezavah dobite pri

ŠTOKI, Trst, Via Milano št. 27

Edina zaloga drobnarije na debelo

Eugenio Pincherle

Gorica, Piazza della Vittoria 24

Telef. Int. 166 Ustanovljena l. 1855

Najstarejša trdka v tej stroki

Priporoča se trgovcem, kramarjem

in krošnjarjem.

Zmerne cene. Postrežba točna.

Otroci imajo radi

dobro in tečno mlečno kavo, kakor se jo doseže le s pridatkom zdrave in pristne

figove kave

LEVANTE

ki ugaja vsakemu otroku.

Skrbne matere naj si to zapomnijo!

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

Velik prihranek. Največja izdatnost.

(341)

DARILA ZA BIRMO

po nizkih cenah dobite samo

pri zlatarju

ALBERTU POVH-U

Via Mazzini 46

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

(369)

MILO

svetovnega slovesa

Glavno zastopstvo za Italijo

I. LEVI & C.

Reka-Fiume

(254)

IVAN KACIN - GORICA

Piazza Nicolò Tommaseo št. 29

(254)

(254)

(254)

(254)

(254)

(254)

(254)

(254)

(254)

(254)

(254)